

tíðindablaðið söslalurn

Blaðfólk:
Hegni Djurhuus
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen
Jan Müller
Tórfinn Smith

Útgevandi:
P/f Söslalurn
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kalmur Lindenskov
Argjavegur 26
Uppseting:
P/f Söslalurn
Prent:
P/f Pressan 1981
Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
110 Tórshavn

oddagrein

Samstarv og álit

SJÓNVARPIÐ visti týskvöldið at siga frá, at tveir av okkara landsmonnum hava tikið við »toppstørvum« innan grønlandsku fiskivinnuumsitingina.

HETTA eigur at geva okkum øllum nakað at hugsa um. Tankarnir fara bæði til samstarvsmøguleikar og spurningar hinvegin, hvat ger at okkara ungfólk fer í toppstørv í okkara grannalondum. Skulu vit meta tað sum ein vegur í teirra »karrieru« ella skulu vit taka tað sum eitt tekin um, at okkara egnu toppchefer ráðaríkt krækja seg til sínar lokalu taburettrir og ynskja at umgeva seg við dugnaleysum »ja-sigarum« og aðrir rýma, ella hvat!

MEN í øllum førum er hetta ein áhugaverd gongd.

IKKI tí at føroyingar innan grønlandskan fiskiskap eru nakað nýtt fyrbrigdi. Hyggja vit at teirra fiskiflota, so er har stórir partur av teimum kvalifiseraðu størvunum, tað veri seg skiparar og fiskimenn, føroyingar. Hetta grundar seg í, at føroyingar hava eitt tekniskt høgt støði av sínum sjófólki og harafturat tykist sum um føroyingar hava betri samstarvsevni við grønlandingar enn kanska aðrar tjóðir hava.

HETTA samstarv hevur grundað seg á kunnleika til hvønn annan ígjøgnum nógv ár. Á sjónum hava vit jú arbeitt og havt kunnleika til grønlandingar tey seinastu 60-70 árin. Hetta eru eisini grundtáknar undir einum og hvørjum samstarvi.

ØÐRVÍSI hevur verið á landi. Har hava føroyingar ikki verið so nógv við og kunnleikin til føroyingin hevur bert verið sum góður fiskimaður.

NÚ sær út til at vera broytt.

Í DAG eru føroyingar við í stórum parti av grønlandskari umsiting og tað sær út til, at innstillingin móttvegis okkum er munandi meira positiv enn hon er móttvegis t.d. dønum.

HETTA hevur óivað fleiri forkláringar. Men hetta má eisini siggjast, sum okkara lögmaður segði í útvarpinum herfyri, sum ein áralong prosess, har ið tað er bygt álit upp millum leiðandi grønlandskar politikarar og leiðandi føroyskar politikarar. Her hava eisini tey seinastu árin verið gjørd stór fyrireikandi arbeiði fyri at vekja álit. Hetta eru ikki arbeiði, sum geva úrslit dagin eftir, at tey eru sett í gongd ella á staðnum, men tað er ein prosess, ið má strekkja seg yvir nøkur ár.

SKULU vit taka nøkur av teimum arbeiðunum, sum mugu metast at hava havt positiva ávirkan á okkara umdømi í Grønlandi og tann positiva samstarvsanda, sum nú tykist at valda vesturyvir, so er tað sjálvandi sum nevnt persónligt samband millum føroyskar og grønlandskar politikarar, og harafturat tey vestnorrønu tiltøkini, vit hava sæð tey seinastu árin.

»VESTNORDENSAMARBEIÐIÐ« hevur nú arbeitt út frá Føroyum við grønlandskum móguleikum og trupulleikum í 5 ár. Tingmannaráð Útnorðurs er farið at virka. Vinarbýarsambandið er knýtt millum grønlandskar og føroyskar býir.

ALT hetta samanumtikið má metast at hava havt til úrslit, at grønlandingar nú tykjast at meta føroyingar sum munandi betri samstarvspartnarar til at útbyggja sítt land enn danir. Og vóna vit, at hetta samstarv, hetta álit skal enda við úrslitum, ið verða báðum tjóðum at gagni.

Almenn peningánýtsla og rúsdrekkamisnýtsla

Hesa seinastu tíðina hevur nógv verið skrivað og tosað um almenna peningánýtslu.

Byrjanin til hetta tjak kom, tá ið grannskoðararnir hjá landstýrinum komu fram á eitt skjal, sum visti, at Niels Pauli Danielsen hevði flutt háltvannaðhundraðtúsund krónur til stovn við Inga Mohr. Hetta hevði Niels Pauli Danielsen onga heimild til eftir lógini, seinni er tó komið fram, at lögmaður hevur undirskrivað flytingina, so har er hóast alt einki ólógligt farið fram.

Eg havi ongar ætlanir um at rættvisgera »skilaleysa« peningaflutningin hjá Niels Paula til tað ódemokratiska felagið Heilbrigdi, sum er samansett av trimum sjálvvaldum limum, ið aftur hava skipað seg sjálvar í nevnd felagsins.

Í staðin ætli eg mær at umrøða almenna peningánýtslu og rúsdrekkatrupulleikar yvirhøvur.

Tað er, sum áður nevnt, komið fram, at Niels Pauli hevur brúkt nógvir pengar, móguliga við litlum skili, meðan hann sat sum landstýrismáður í sosialmálum. Tað, sum eg vil filast á, er, at einki er komið fram um, hvat

aðrir landstýrismenn hava brúkt. Ti er eisini ómetaliga ringt at fáa eina heildarmynd av peningánýtisluni hjá landstýrinum.

Try tey seinastu árin hevur tað Almenna nýtt nakað av peningi til upplýsing og viðgerð viðvíkjandi rúsdrekkamisnýtslu. Nakrar heilt fáar milliónir um árið.

Hesar fáu milliónir, sum er alt ov lítið eftir minari meining, hava skapað stóra ósng millum menna. Hesar somu milliónir hava fingið so nógv umrøðu í fjølmiðlunum, sum einki annað alment stuðlað tiltak.

Harafturimóti verður lítið tosað um, hvussu nógv allir vandarnir og trupulleikarnir, sum standast av rúsdrekkamisnýtslu, kosta landinum. Her meini eg ikki bara um figgarligan kostnað, men eisini við mannalív og mannavirði.

Øll vita, at tey, sum nýta rúsdrekka, bæði tey, sum hava tað undir stjórn og tey, sum ikki klára at styra tí, gjalda milliónastórar upphæddir í landskassan, bæði sum brennivinstoll og ølavgjald.

Hevði tað ikki verið rimiligt at umrøtt hesar upphæddir lika nógv í fjølmiðlunum, sum tær,

ið nýttar verða til rúsdrekkahjálparbeiði, verða umrøddar?

Eg haldi, at tað hevði verið rimiligt at brúkt allan tann pening, sum rúsdrekka betalir í landskassan, til at rætta uppá allar teir skaðar og trupulleikar, sum rúsdrekka skapar samfelagnum og tí einstaka borgaranum.

Eg haldi, at fjølmiðlarnir skulu gevast við at tosa um, hvussu nógv t.d. ein viðgerð kostar á Velbastað ella í Íslandi, tí tá ið ein er komin so langt niður orsaka av rúsdrekkamisnýtslu, so hevur ein eisini langt síðan goldið tað inn í Landskassan, sum ein viðgerð kostar.

Skal tað Almenna spara pengar, so er tað at herja á garðin har, sum hann er lægstur, um spariltøk skulu setast í verk viðvíkjandi rúsdrekkahjálparbeiðinum.

Rúsdrekkatrupulleikar kenna vit øll til. Er ein sjálvur friur av rúsdrekkamisnýtslu, so er onkur av eins nærmastu ella vinum rakstur av rúsdrekkatrupulleikum.

Rúsdrekkatrupulleikin er ein av landsins størstu trupulleikum, og eiga vit øll at bera ábyrgdina av honum.

Alcoholist

P.K. í Dimmu lopin fram av

Ein eigur ikki at taka sær tykni av tí nógv, ið Politiski Kannustoyparin í báðum teimum seinastu Dimmunum ger seg til talsmann fyri, tí nógv av tí er ikki annað enn óndsinnaður pástandur imóti javnaðarfólki. Hesir pástandir hava so mangan áður sæð dagsins ljós upp undir val, og so var eisini hesu ferð.

Men tá P.K. leggur eftir leiðsluni í Javnaðarflokkinum, so skal hetta ikki fara afturvið ósvarað. Sagt verður, at knappholsakademikarar, sum hava fingið sær útbúgving í Danmark, nú eru í leiðslu floksins. P.K. gloymir helst, at formaður Sambandsflokksins eisini hevur lært í Danmark, og eftir at vera komin heim hevur stovnað virki her heima, sum neyvnan gevur

tað stóra ikastið til føroyska búskapin. Hyggja vit at tingmanning Javnaðarflokksins, so eru har tveir útróðarmenn, ein virkin fiskimaður, ein handverkari, tveir skrivstovumenn og tveir við útbúgving úr Danmark. P.K. hevur helst ilt av, at onkur vanligur føroyingur hevur nátt eina hægri útbúgving, sum eftir sambandshugsan bert er ognað teimum fáum.

Vit minnst skrivningina hjá Jørmundi Vágadal upp undir eitt lögtingsval herfyri. Tað var á einum slikum støði, at fá lögdu í at svara til tað tá.

Er ætlanin hjá P.K. upp undir hetta val at draga persónar fram, núverandi og fyrrverandi í Javnaðarflokkinum, so skal P.K. ikki vænta, at tagt verður aftur hesa ferð.

Eygileidari